

รายงานฉบับสมบูรณ์

เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมเสี่ยงของเด็กและเยาวชนในเรื่องความรุนแรง
กรณีพื้นที่ภาคใต้

เสนอต่อ

กระทรวงการพัฒนาศักยภาพและความมั่นคงของมนุษย์

ดำเนินการโดย

ดร.เพ็ญจันทร์ เซอร์เรอร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

และ

อาจารย์สอรัฐ มากบุญ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

8

รายงานการวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของชุดโครงการวิจัย
เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมเสี่ยงของเด็กและเยาวชนในเรื่องความรุนแรง
ได้รับการอุดหนุนงบประมาณจากกระทรวงการพัฒนาศักยภาพและความมั่นคง
ของมนุษย์ ปีงบประมาณ 2550

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมเสี่ยงของเด็กและเยาวชนในเรื่องความรุนแรง เป็นผลจากปรากฏการณ์ความรุนแรงที่กระทำโดยเด็กและเยาวชนมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ทั้งในระดับของความรุนแรงและปริมาณของการกระทำความรุนแรง การศึกษาใช้ระเบียบวิธีเชิงคุณภาพเป็นหลัก โดยใช้แนวคิดเชิงปรากฏการณ์วิทยา(Phenomenology) ค้นหาความหมาย หรือคำอธิบายปรากฏการณ์ของความรุนแรงของเด็กและเยาวชน ภายใต้โครงสร้างและบริบททางสังคมและวัฒนธรรมในพื้นที่ภาคใต้ ผลการศึกษาจะนำไปสู่การใช้ประโยชน์ในการกำหนดยุทธศาสตร์แนวทางในการแก้ปัญหา พัฒนาระบบเฝ้าระวัง คຸ້ມครองเด็กและเยาวชนทั้งในระดับภูมิภาคและในภาพรวมของชาติ

การศึกษาพบว่าความรุนแรงของเด็กและเยาวชนเกิดจากปัจจัยเสริมหลายด้าน ซึ่งสามารถแบ่งได้เป็น 5 ระดับคือ ปัจจัยเชิงสังคมและวัฒนธรรมในระดับภูมิภาค ปัจจัยระดับชุมชน ปัจจัยจากกลุ่มเพื่อน ปัจจัยจากครอบครัว และปัจจัยระดับบุคคล โดยในระดับภูมิภาคประกอบด้วยปัจจัยเชิงประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม ปัจจัยทางการเมือง ซึ่งเป็นปัจจัยเชิงโดยสร้าง ปัจจัยทางศาสนา ปัจจัยด้านอาชีพ และปัจจัยเชิงบุคลิกภาพ ซึ่งเป็นปัจจัยเชิงสังคม ในระดับชุมชนนั้นพบว่ามีหลากหลายทั้งในด้านประวัติชุมชน สภาพชุมชน ความเชื่อที่มีการสืบทอดจากรุ่นสู่รุ่น ปัจจัยทางวัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิต วิธีการเมืองในชุมชน ปัจจัยผู้นำ ปัจจัยด้านกระบวนการและกลไกในการจัดการภายในชุมชน ปัจจัยจากกลุ่มเพื่อน เกิดจากอัตลักษณ์ของวัยรุ่น สถานการณ์ประกอบแรงจูงใจ และการหนุนเสริมจากภายนอก ปัจจัยจากครอบครัวเป็นผลจากการอบรมเลี้ยงดู การเอาใจใส่ดูแล สภาพครอบครัว และความสัมพันธ์ภายในครอบครัวเป็นสำคัญ ในระดับปัจเจกบุคคลเป็นผลจากการซึมซับความคิด ความเชื่อ การเรียนรู้จากประสบการณ์ทั้งในระดับครอบครัว ชุมชน และสถาบันต่าง ๆ ในสังคม รวมทั้งปัจจัยเชิงค่านิยมตามกระแสโลกาภิวัตน์ และสื่อแขนงต่าง ๆ รวมทั้งปัจจัยเชิงอัตลักษณ์ของวัยรุ่นเอง

การป้องกันเด็กและเยาวชนจากพฤติกรรมรุนแรงจำเป็นต้องได้รับการปลูกฝังความคิด ความเชื่อ ค่านิยมที่ถูกต้องตั้งแต่เล็กโดยสถาบันทางครอบครัว และการเคร่งครัดในการปฏิบัติตามหลักของศาสนาในชีวิตประจำวัน การใช้กลไกด้านการศึกษา กิจกรรมสร้างสรรค์ทางประเพณี วัฒนธรรม การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและกิจกรรมที่สร้างสรรค์ในชุมชน โดยกระบวนการของชุมชนเข้มแข็งและการเมืองสมานฉันท์จะเป็นพลังที่มีประสิทธิผลในการพัฒนาเด็กและเยาวชนให้ห่างไกลจากความเสี่ยงด้านความรุนแรง ซึ่งการดำเนินกิจกรรม และการใช้กลไกดังกล่าวจะเกิดผลและมีประสิทธิภาพสูงสุด จะต้องดำเนินการในระดับตำบล เนื่องจากเป็นองค์กรที่มีความชัดเจนด้านของเขตพื้นที่ มีอำนาจตามกฎหมาย มีทรัพยากรและบุคลากรเป็นของตนเอง เป็นหน่วยงานที่ได้รับการยอมรับและมีความใกล้ชิดกับประชาชน ทั้งนี้จะต้องมีปัจจัยด้านการเมืองเชิง

สมานฉันท์ เพื่อให้สามารถจัดการพัฒนาต่าง ๆ โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน และทำงานเชิงบูรณาการร่วมกันได้อย่างต่อเนื่อง

คำหลัก พฤติกรรมเสี่ยง ความรุนแรง เด็กและเยาวชน ภาคใต้

Abstract

The study on factors effecting the risk behaviors of children and adolescence in an issue of violence was a result from an increasing number of violent evidences conducted by children and adolescence, not only in a level of intensify but also in the quantity of the conduct. Quality regulation method was used through phenomenology thinking in looking for meaning or explanation of violent situations conducted by children and adolescence in the nation's southern region under the social and cultural structures along with its contents. The study outcome will lead to the beneficial utilization on the national strategic determination, problem correction policy as well as the national development of a watch-dog system to protect children and young people in both regional and overall levels.

The findings revealed that the violence of children and adolescence was caused from various supplement factors which could be categorized into 5 levels i.e. regional social and cultural factor, community factor, peers or age mates factor, family factor and personal factor. The regional level consisted of (a) a structural factor of historical and cultural factors and a political factor (b) a social factor of religious, career, along with characteristic factor. It was found that there were varieties in the community level as it included many aspects of community history, community conditions, ideas, beliefs from generations to generations, cultures, traditions, life styles, political ways within the community, a factor of leadership, as well as a factor of a process and management method within a community. Meanwhile, the peers factor was a result from a teenager's ego, supporting situations, motives and external supports. On the other hand, the family factor was a result from a family's bringing up, caring, and more importantly the relationship within a family. The personal factor was an effect from absorbing ideas, beliefs and experiences from a family, a community as well as different institutes in a society. This also included a factor of globalization value, different forms of media and a teenager's self ego.

In order to protect children and adolescence from violent behaviors, a family institute needs to implant correct ideas, beliefs and values starting from a childhood stage while a child's daily performance must be strictly in accordance with religious principles. An education aspect, creative activities on traditions and cultures, physical surrounding and creative activities in a community based on a process of community

strength and political unity can be a strong force for the effectiveness in the development of children and adolescence to be free from violent risks. The arrangement of activities and the utilization of different methods will be effective, yet, produce the highest efficiency if the operation starts from the sub-district level as it is an organization that is clear in terms of its area, legal authority, resources and personnel. The sub-district office is a sector that is not only acceptable but also close to its people. Nevertheless, the political factor based on unity must be existed as it can lead to many developing arrangements with an ongoing participation and integration of all levels.

Key word: risk behavior, violence, children and adolescence, southern region